

דף הרחבה למנחה כל הפנים והשמות

נתן יונתן

משורר ישראלי. נולד בשם נתן קליין בקיבוץ בגיל שנתיים עלה לארץ ישראל עם הוריו. מאוחר יותר שינה את שם משפחתו ליונתן - צירוף שם אביו עם שמו. תחילה התגוררה המשפחה בקיבוץ גבעת השלושה, לאחר מכן בפתח תקווה, ובשנת 1935 נמנתה עם חלוצי המתיישבים במושב "בהדרגה", ששמו שונה לאחר מכן ל"מעש". כחניך בתנועת הנוער "השומר הצעיר" הצטרף ב-1945 לקיבוץ שריד, ובו התגורר 46 שנים, עד 1991. פרסם תשעה קובצי שירה, ארבעה ספרי שירים, סיפורים לילדים ונוער וספר סיפורת אחד. עסק גם בתרגום שירה מידידיש לעברית. שיריו תורגמו לשפות רבות, ורבים מהם הולחנו והוקלטו על ידי מבצעים רבים.

ר' אשתורי הפרחי

(1280-1355) היה רופא במקצועו ונחשב לחלוץ החוקרים בטופוגרפיה של ארץ ישראל. לאחר שהיהודים גורשו מצרפת ב-1306 נדד בכמה ארצות עד שהתיישב בבית שאן. "כפתור ופרח" הוא חיבור הלכתי של ר' אשתורי הפרחי, שחובר במאה ה-14, על המצוות התלויות בארץ. לצורך מחקרו זה תייר ר' אשתורי בארץ במשך שבע שנים. ייחודו של ר' אשתורי, שהוא שוטט גם במקומות נידחים וגם במיושבים, ומכאן חשיבותו המיוחדת כראשון חוקרי ארץ ישראל. הוא מברר את גבולותיה ההיסטוריים של ארץ ישראל, חלוקתה לשבטים, הטופוגרפיה של ירושלים, צמחיית הארץ וגידוליה החקלאיים, משקולות, מידות ומטבעות בעבר ובהווה. לפיכך, ספר זה אוצר בתוכו מידע רב על הנעשה בארץ ישראל באותה תקופה. במהלך מסעו זיהה 180 מקומות ששמותיהם מוזכרים במקרא, במשנה ובתלמוד, חלקם על פי הדמיון לשמות האתרים הערביים בימיו. הספר נחתם בשנת ה'פ"ב (1322). למרות פקפוקים שונים על כמה מקביעותיו, מחקרו החלוצי של ר' אשתורי על גבולות הארץ משמש את פוסקי ההלכה עד היום.

דן אלמגור

דן אלמגור (אלבלינגר) נולד ב-1935. סיים לימודיו בספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים (1963). מגיל צעיר החל לכתוב והשתתף במרבית עיתוני הנוער. בשנים 1953 עד 1956 היה מעורכי "במחנה גדנ"ע". מאז שחרורו מהשירות הצבאי חיבר פזמונים, שירים, תכניות סאטיריות ותרגומים, שהועלו על הבמה העברית כמעט בכל התיאטרונים. ב-1968 סיים את לימודי הדוקטורט, בהנחייתו של ארנולד (אברהם) באנד, באוניברסיטת קליפורניה בלוס אנג'לס, על יצירתו של מיכה יוסף ברדיצ'בסקי. מאז 1964 עוסק דן אלמגור גם בחקר יצירתו של ויליאם שקספיר וכן בחקר הספרות העברית המודרנית משלהי ימי הביניים ועד לימינו ופרסם מאות מאמרים בנושא. בנוסף על פרס עדה בן-נחום לתרגום, דן אלמגור הוא גם חתן פרס היוכל של אקו"ם, על מפעל חייו ותרומתו לתיאטרון ולבמה הקלה בישראל (1986), פרס העיר חולון על מפעל חיים בתיאטרון ובתרבות הישראלית, תואר כבוד מאוניברסיטת בר-אילן (2009) ותואר דוקטור של כבוד ממכללת נתניה (2010).

זלדה

המשוררת שיינא זלדה שניאורסון-מישקובסקי (המוכרת בשמה זלדה). נולדה ב-1914, בעיר יקטרינוסלב, רוסיה, נצר למשפחה חסידית. את שנות ילדותה עשתה בביתו של הסב, הרד"ץ (רבי דוד צבי חן). היא התחנכה בין שתי תרבויות, דתית-רבנית ורוסית, וכל ימיה אהבה לקרוא ספרות רוסית. ב-1925 עלתה ארצה עם משפחתה שהתיישבה בירושלים. כשנה לאחר מכן מת סבה, הרד"ץ, וזמן קצר לאחר מכן נפטר אביה ממחלה. היא התחנכה בבית ספר לבנות "שפיצר" ובהמשך למדה הוראה בסמינר לבנות "מזרחי" במוסררה. סיימה את לימודיה ב-1932 ועברה עם אמה לתל-אביב. זלדה החלה ללמוד ציור אצל הצייר חיים גליקסברג. ב-1935 חזרה לירושלים ולמדה ב"בצלאל". לאחר מכן עברה לחיפה, שבה גרה אמה שנישאה בשנית. זלדה עבדה כמורה בבית ספר דתי. לאחר שאמה התאלמנה, חזרו השתיים לירושלים והשתכנו בדירה קטנה בשכונת כרם אברהם. זלדה חזרה לעבוד כמורה. ב-1950, לאחר המצור על ירושלים במלחמת העצמאות, נישאה לחיים-אריה מישקובסקי. בעלה עודדה לפרסם את שיריה וב-1967 יצא לאור ספרה הראשון "פנאי", שהתקבל בהתלהבות והפך לרב-מכר. ב-1971 נפטר בעלה וב-1984 נפטרה זלדה בירושלים (מתוך לקסיקון הספרות העברית החדשה).

דוגמאות לכינויים ולשמות חלופיים לערים בארץ ובעולם

ניו יורק - התפוח הגדול. פריז - עיר האורות, לוטטיה, פנאם. מכה - בכה, אום אל קורה (אם הערים). תל אביב - עיר ללא הפסקה, העיר הלבנה, העיר העברית הראשונה, אבנך ונבנית. פתח תקווה - אם המושבות. רמת גן - עיר גנים. צפת - עיר המקובלים. טבריה - טבור הארץ. חברון - עיר האבות.

